

La politique culturelle en débat. Anthologie, 1955-2012

Publicat per [Interacció](#) [1] el 06/05/2013 - 12:55 | Última modificació: 22/02/2019 - 16:10

El Comitè d'Història del Ministeri de Cultura francès posa al dia el recull «[La politique culturelle en débat. Anthologie, 1955-2005](#) [2]» publicat el 2006 amb 45 textos essencials sobre els fonaments de les polítiques culturals franceses des de la creació del Ministeri de Cultura per André Malraux l'any 1955. Aquesta edició, coordinada també per Philippe Poirrier – professor d'Història a la Universitat de Borgogne i vicepresident del Comitè d'Història – incorpora 15 textos nous que cobreixen aquest últim període de set anys.

El conjunt de textos, molt interessants i recomanables, pretén nodrir i fomentar el debat públic i ser útils a l'hora de prendre decisions sobre futures polítiques ja que, segons Poirrier, sense perspectiva històrica no es pot fer anàlisi prospectiva. Els textos provenen de fonts diverses (discursos polítics, memòries de gestors culturals, reflexions d'acadèmics, ...) i aborden aspectes generals de les polítiques culturals des d'un punt de vista polític i intel·lectual.

Els textos s'hi troben ordenats cronològicament i aborden les qüestions següents: la denúncia a finals dels anys 50 de l'absència d'una política cultural (Jeanne Laurent) que dona pas als debats sobre les formes que han d'adoptar les polítiques públiques (Robert Brichet, Gaëtan Picon, Jean Vilar). A la dècada dels 70 es reforcen els coneixements bàsics en sociologia de la cultura i les perspectives crítiques de Pierre Bourdieu s'imposen a l'empirisme i la prospectiva de Joffre Dumazedier. El 1967 el ministre de Cultura André Malraux afirma que la gratuïtat permetrà a tothom accedir a la cultura. A continuació diversos textos critiquen (Jacques Charpentreau, Jean Dubuffet) o reforcen (Antoine Bernard) aquesta doctrina d'acció del ministeri de Malraux. Als canvis introduïts pels ministres Jacques Duhamel i Maurice Druon segueixen les apreciacions de Michel de Certeau, autor de la primera enquesta sobre les pràctiques culturals dels francesos. El 1978 Augustin Girard analitza l'impacte de les indústries culturals i el 1979 Pierre Emmanuel fa referència a la debilitat de la política cultural del ministeri. El 1981 s'inicia un nou període caracteritzat pel voluntarisme de la política cultural de François Mitterrand i Jack Lang, la qual provoca profundes controvèrsies. La voluntat dels poders públics d'obrir el camp cultural es qualifica com a 'derrota del pensament' (Alain Finkielkraut). L'acusació contra «[l'État culturel](#) [3]» (Marc Fumaroli) contribueix a articular als anys 90 el debat entre els defensors de 'l'excepció cultural' (Jacques Rigaud, Joëlle Farchy, Dominique Sagot-Duvauroux) i els liberals detractors de la intervenció pública (Jean Caune, Michel Schneider). La 'refundació' de la política cultural (Jack Ralite) proposa una futura intervenció pública que genera nombrosos debats (Philippe Urfalino, Catherine Trautmann, Maryvonne de Saint Pulgent, René Rizzardo, Catherine Tasca, Patrick Bloche, Marc Gauchée, Emmanuel Pierrat, Jean-Jacques Aillagon, Pierre-Michel Menger, Jean-Pierre Saez, Robert Abirached, Jean-Michel Djian), i la 'diversitat cultural' apareix com el nou paradigma que marca la política cultural (Jacques Chirac).

Els nous textos incorporats en «[La politique culturelle en débat. Anthologie, 1955-2012](#) [4]» fan referència al mandat de Nicolas Sarkozy, que s'inicia en un context de crisi econòmica. Els actors culturals acusen de populista la «Lettre de mission» que Sarkozy envia a la nova ministra de Cultura Christine Albanel (2007) i denuncien que la cultura no figura entre les prioritats del nou govern, tot i que no s'abandonen grans projectes presidencials com la Maison de l'Histoire de France (Frédéric Mitterrand, Pierre Nora, Jean-Pierre Rioux). La desigualtat en l'accés a la cultura continua sent fonamental en el discurs de legitimació de la política cultural i s'intensifiquen els debats

sobre el paper del Ministeri (Olivier Henrard, Guillaume Cerutti, Olivier Poivre d'Arvor i Bernard Faivre d'Arcier). Philippe Chantepie presenta l'estudi de prospectiva «[Culture & Médias 2030](#) [5]» on s'hi exploren les tendències futures. En aquest període, la revolució digital i les seves conseqüències sobre la política cultural francesa centren el debat públic i es desferma la polèmica al voltant de la Llei «Creació i internet» (2009), anomenada llei Hadopi (Aurélié Filippetti). L'articulació entre cultura i comunicació i la qüestió de les indústries culturals passen a ser les noves prioritats (David Kessler).

Podeu consultar aquest llibre al [Centre d'Informació i Documentació](#) [6]

[Inicia sessió](#) [7] o [registra't](#) [8] per enviar comentaris

Etiquetes: França

Etiquetes: història

Etiquetes: sistema cultural

- [9]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/CIDOC/blogs/2013/05/06/la-politique-culturelle-en-debat-anthologie-1955-2012-philippe-poirrier-dir-1>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] <http://cercles.vtlseurope.com:8098/lib/item?id=chamo:8030&theme=CERC>

[3] <http://cercles.vtlseurope.com:8098/lib/item?id=chamo:8280&theme=CERC>

[4] <http://cercles.vtlseurope.com:8098/lib/item;jsessionid=2151D9C86A1469EA8692B095CC761E23?id=chamo:10740&theme=CERC>

[5] <http://cercles.vtlseurope.com:8098/lib/item?id=chamo:10088&theme=CERC>

[6] <http://cercles.diba.cat>

[7] <https://interaccio.diba.cat/>

[8] <https://interaccio.diba.cat/form/alta-comunitat>

[9] <https://interaccio.diba.cat/node/3774>